

Belin.

Opereta *) v enem dejanji.

Izdalo i založilo

Dramatično društvo v Ljubljani.

*) Ta opereta bode skoraj 100 let stara. Natisnena je bila brez pisateljevega imena 1780. leta v „Pisanicah“. Jezik je ves, kakor je takrat vladal mej slovenskimi pisatelji, rekše kakor ga je bil ustrojil pater Marko. — Tu je popravljen samo pravopis in Markove samovoljne slovniške preuredbe, druzega zeló malo.

V LJUBLJANI.

Natisnola Rozalija Eger.

1869.

8. 1. 1869

Pojoče pršone:

Belin, to je solnce.

Burja, to je ta hudi veter.

Sévina, Ceres,

Rožnicvítarica, Flora,

Sadjánka, Pomona,

} Nimfe, teh bogov
} gospodične.

Razgledarna postavi pred očí rodarske otočece z morjem obdane. Na sredi otočec stoji ta lepi, previsoki solnčni steber. Gospodične se po morju sem ter tje cizajo.

Z a p o p a d e k.

Belin (solnce), ena senca dobrotljivih oblastníkov, bode za svoje ljubeznjivosti ino krotkosti voljo od Rodarjev za boga gori vzet. Za le-to čast se **Burja** (veter), teh neusmiljenih gospodarjev senca, zabstonj muja. On bo zavržen ter sè špotom za svoje hudobnosti voljo z rodarskih otočec iztíran.

630038943

Te prepevne preže

PRVO NASTOPJE.

Nimfe v barki pojó.

Arija.

Vozímo, sestřice!
Vozímo srčnó,
Gibájmo ročice,
Veslajmo ročnó!
Gonímo,
Trudímo
Korajžno veslé!
Kalímo, valjájmo,
Penímo, mešájmo
Nevtrudne morjé!

O glejmo, sestřice!
Valovi bežé,
Kipé že gorice,
Na kvišku svité;
Gojzdíči,
Borštíči
Sami sem leté.
Nam jelke šupéče,
Nam smreke bodeče
Naproti hité.

Vesele! želéle
 Kar me smo takó,
 Belína objéle
 Zdaj bomo sladkó.
 Mahnímo,
 Pehnímo
 Le enkrat še čoln,
 Ter bomo iméle,
 Kar me smo želéle —
 Belína za lon.

Recitativno.

I. Prišle smo srečne!
 Sestríce, ven 'z barke stopíte,
 Ter darí všéčne
 Bogú
 Brž vsaka svoje ven 'znosite!
 Glejte, kakó
 Ljubeznjivo on múzi se,
 Hitíte, ne mudíte se!

II. Že tu so limbarji béli,
 Tu so, škrláta veseli,
 Žari dišéčih vrtníc!
 Ti ljubezni so, óni teh d'víc
 Nedolžnosti spomín.
 Nizke vijólice,
 Blede brkončice
 So tebi, moj Belín!
 Moje podložnosti,
 Moje ponižnosti
 Za en spomín.

III. To moje sadóvje,

I. To moje klasóvje,

II. Ti moji vršíči,

III. Ti moji grozdíči

Vse skup. So naše hvaležnosti,
So naše podložnosti
Spomljívi darí,
Belínu svetí!

Arija.

Svítlo solnce! žare svoje (aldújejo).

Z neba síj na darí moje,

Sij zlat ogenj doli k nam!

Tebi aldov moj goréti,

Se od tvojih žarov vneti

Hoče, oh, zažgi ga sám!

(Ogenj z nebes pride ter zažiga aldove.)

O veselje! že kadíti,

Že se svét' plamen'c svetíti

Na oltarjih je začél! (Pogorí.)

Vse srcé se v meni vnáme,

Da moj aldov gori vzame

Moj Belín, moj bog vesel!

O Belín! le té ljubiti,

Ljubljene od tebe biti

Nam je ljubše kot' zlató.

K tebi bo srce veselo

Tudi še naprej gorélo,

Tebi večno bo svetó.

(Srca začnó goréti ter jih na oltar pokladajo).

Recitativno.

- I.* Al' oh, oh, sestriče!
Kaj z' ene temnice
Na kvičku kipé!
Glej, kako valé
Se sem od polnoči k nam,
Ves dan vgasújejo nam!
- II.* Ne boj se, so lé
Dežévne meglé,
Kar moji vrtil želé,
Dež dale bodo oné! (Se zabliska.)
- I.* Ti meniš takó,
Al' glej, kak' je nebó! (Se spet zabliska.)
Glej, kak' blisk na križem frfrá!
Čuj, že grom sem strašno drdrá! (Grmí.)
- III.* Oh, oh! Bežimo, bežimo! (Veter začne pihati).
Burja, oh Burja srdít
Začel je že drevje vrtít'!
Bežimo, sestrice! bežimo,
Brž v barko se skrijmo! (Bežé.)

DRUGO NASTOPJE.

Burja ino potem Nimfe.

Recitativno.

Burja. Ste stekle? — Pezdljívke!
Ste stekle? — Crkljívke!

Al' to se more zgodíti,
 Še dans se more kadíti
 Meni oltar,
 Ter se na njem smodíti
 En dar!
 Če ne, bom meh svoj napél,
 Ter bríti, cvilíti, frčáti, brenčáti,
 Lomíti, topíti, valíti, svedráti,
 Jezéra in morje mešáti,
 Ter hraste in smréke ruváti
 Srdíto začél!

Arija.

Burja. Ha, Burja je mož!
 Burja velj'váti,
 Burja vkaz'váti,
 Oltarje si stávit' le zná!
 Ofre petljáti,
 Čast si kup'váti,
 Burja to noče, Burja ne zná!

Ha, Burja je mož!
 Podložne ljubíti,
 Za ofre prosíti
 Je vselej b'lo Burija sram.
 Grozo frčáti,
 Jezo brenčáti
 Jaz Burja to samo le znam!

Ha, Burja je mož!
 Kakor le zvižgati,
 Kakor le pískati
 Ko moji viharji začnó,

Se hrast priklonj'vati,
Smrekè pripog'vati
Brž meni pehlevno začnó.

(Nimfe pridejo spet nazaj).

Recitativno.

Burja. Ha, sem lézejo spet! — Sem vesél,
Da strah moj jih je vse prevzél.
Že semkaj pridejo,
Zdaj, menim, sezidále
Oltar mi bodejo,
Ter mastne ofre žgale. (Gre na stran.)

Nimfe.

I. Peklenska furija!

Nesrečni Burija!
II. Dokler jaz bom živéla,
Jaz bodem Burja kléla.

III. Kdo bo trinóga
Častil za boga!

Burja. (Pride srdít nazaj ter roji.)

Burja. Tumpe! tape! macafúre!
Šeme! buče broz možgán!
Feflje! cunje! cape! gúre!
Je vam Burja tako znan?
Lájne! cájne!

Burja in z njim vred Nimfe.

Poklekníte!	Me ne pokléknemo!
Ter molíte!	Me te ne mólimo!
Pri ti priči, Burja!	Po nobeni céni!
Brž oltár mi sezidájte!	Me ne sezídamo!
Pri ti priči alduvájte!	Me ne aldújemo!
Tak' vam vkaže Burija.	Po nobeni céni!
Ter, jeza! ter — razpočil bom se!	Razpoči se!
Ter jeza! ter — pofental bom vse!	Pofentej vse!
Razkopal bom vrte!	Razkoplji nam vrte!
Posmodil bom trte!	Posmódi nam trte!

Burja. Omlatil klasóvje vse čisto bom vam!

Nimfe. Omlati klasovje vse čisto ti nam!

<i>Burja.</i> Če ve mi zidále	<i>Nimfe.</i> Oltárja zidále
Ne boste oltár,	Ne bomo nikdár;
Če meni ald'vále	Me tebi ald'vále
Ne bote en dar!	Ne bomo nikdár!

Nimfe.

I. Zabstónj se grozíš!

II. Zabstónj nam pretíš!

III. Zabstónj hoč' oltár!

Vse. Me tebe molíle,
Me tebe častíle
Ne bomo nikdár.

Burja.

Recitativno.

Skup tedaj meglé se mi snidíte!
 Grom, ogenj, točo, tresk sem valíte!
 Grmíte, bliskájte,
 Topíte, končájte,
 Vrte, nograde, njíve pobíjíte! (Vse se zgodí.)
 Ter tegà
 Njih bogá
 Okoli vrzíte, polomíte, staríte!

Nimfe.

Arijozno.

Roji, trinog! kol'kanj moreš,
 Tebe me ne mólimo!
 Silit' ti nas ne zamoreš,
 Fraj me te ne částimo!
 Fej, kaj mogle bi molíti,
 Sila ko b' veljála kaj!
 Fej, kaj mogle bi ljubíti,
 Groza ko b' zamogla kaj!

Tigrom, levom bi kadíli
 Se samó oltarji vsi;
 Za bogá bi se molíli
 Gadi, kače, prémogi;
 Le medvedom bi svetíla
 Sveta iskra se samó:
 Ko b' oltarjev vredna bíla
 Moč neumna le samó!

Modri bog aldóva noče,
 V kterem srce ne gorí,
 Nič mu ní dopadajóče,
 Kar ljubezen ne rodi.
 Kteri s sílo bit' častíti
 Hoč'jo, so le trínogi!
 Kteri ljubljeni le bíti
 Hoč'jo, so modrí bogí!

K o r.

Tebe mi mólimo,
 Tebe mi hválimo,
 Belín! na pómoč priteci ti nam!
 Burja zavržemo,
 Burja sovražimo!
 Burja molíti nas je presrám!

TRETJE NASTOPJE.

(Belin pride na solnčnem vozu).

Belín, Nimfe, Burja.

Belin.

Recitativno.

Po hudem vreménu
 Pride solnce rumêno.

Potrpíte,
 Prenesíte
 Blisk, tresk le majhen čas,
 Ne cvilíte,
 Ne skrbíte!
 Dosti, jaz skrbim za vas.

Nimfe.

I. O dobrega,

II. O zatega,

III. O sládkega,

Vse. O ljubega bogá!

Belin. Pôlej, o deklice moje!
 Vse je spet oživélo,
 Vse odcvetlo, vse zrelo.
 Vžijte vsaka to svoje.
 Pojd'te, trgájte, ženjíte,
 Vse vaše je, vse poberíte!

Arija.

<i>Belin.</i>	Goréče vas ljubíti, Je moja lastnóst Ter od vas ljubljen biti Je moja sladkóst! Ljubíte, Častíte	<i>Nimfe.</i>	Pohlévno te molíti Je naša dolžnóst, Ter tebe le ljubíti Je naša sladnóst! Ljubíle, Častíle
---------------	---	---------------	--

Belína tedàj,
 Naj bo vaš
 Belin vaš
 Vam bog on vselèj!

Te bomo vselèj;
 Ti boš naš
 Belín naš
 Nam bog sam tedàj.

(Konec te prepevne preže).

Dostavek.

Besede **preža** ni umeti. Mitologična imena so vsa iz Markove glave. **Cizati se** sich schaukeln, kakor kaže. Kaj je **šupèč**? Najbrže nam.: šepetajóč, šepetajóč, kakor se tudi često napak čita: **trepèč** nam.: trepetajóč, trepečóč. **Muziti se** morebiti kar muzati se lächeln. **Aldov** offer, **aldovati** offern, madjarski; **svedrati** narediti, da je zavíto ino zvihrano, kakor **svéd er**. **Premog** drache (Megiser).

